

нататъшното си движение въ горня Азия и тъй безпрѣпятственно го довелъ до Арбела и довършилъ тамъ, както го и почналъ. Можало би даже, единъ видъ да се съжالياва, че той не срѣщналъ при него по голѣми затруднения, тъй като, по всѣка вѣроятность, непрѣменно би ги прѣодолялъ, което още по вече щеше да възвиси славата му. Между туй това, което и както се случило, имало твърдѣ естественъ и простъ ходъ и въ състоянието би било даже да намали въсторга по случай на великитѣ му подвизи, ако прѣслѣдванието на неприятеля слѣдъ побѣдата при Арбела, експедицията противъ уксиянитѣ и най послѣ неимовѣрното прѣслѣдване на Дария и послѣ на Весса не бѣха проявили у него въ висока степенъ дарбитѣ на единъ необикновенъ полководецъ. Тѣзи му дѣйствия напълно съотвѣтствуватъ на истинския духъ и разумъ на войната и служатъ образецъ за всичкитѣ времена. Сжщо тъй достойни за всѣка похвала сж движението му къмъ Зевдракарта, дѣйствията му на южнитѣ брѣгове на Каспийско море и съединението на армията му въ Бактрияна. Всички тѣ тъй ясно изображаватъ възглѣда на Александра върху положението му, щото достатъчно е само да се знаятъ, за да може доста опрѣдѣлително да се изучатъ подбудителнитѣ причини и неговитѣ дѣйствия и проявения отъ тѣхъ истински тѣхенъ духъ. Най характеристическата черта на тѣзи прѣдприятія, както и на много подобни на тѣхъ въ тѣзи война, е непрѣкъснатия рѣдъ дѣйствия, въ които неимовѣрното напряжение на силитѣ, боя въ всичкитѣ му видове и на най трудни мѣстности и отъ всѣкакъвъ родъ най смѣли прѣдприятія смѣняватъ едни други. Но още прѣди Александръ да дойде въ Бактрияна, биятъ принуденъ да измѣни посоката на движението си за тамъ,

за да направи безврѣденъ въ тила си обсипания съ милоститѣ му, но вѣроломенъ сатрапъ Сатибарзанъ, и само слѣдъ като извършилъ това, той съ единъ дълъгъ обходъ дошълъ въ Бактрияна.

Слѣдъ пълното надвигане на Дария — до началото на похода за Индия, дѣйствията на Александра въобщо прѣдставяватъ картина на много отдѣлни експедиции противъ разни туземни племена, — експедиции, които нѣмали никаква обща свѣръзка по между си. Тѣ били, тъй да се каже, само отдѣлни епизоди отъ едно общо цѣло, извѣрѣдно забѣлжжителни всѣкий отдѣлно, но съ единъ общъ за всички характеръ, показанъ по горѣ.

Похода въ Индия, напротивъ, отново прѣдставлява едно общо цѣло, което, по цѣльта и дѣйствующитѣ въ него сили, може да бжде уподобенъ само на прѣдшествувашето прѣдприятие противъ Дария. При готовлението, началото и изпълнението на този походъ отново явяватъ всичкия гений на Александра въ пълния му блясъкъ. Александръ показва въ него такава прѣдвидливостъ, дѣятелность, лично въ всичко участие и взема такива искусни мѣрки, щото се явява въ него първостепененъ полководецъ. Доказателство за това служатъ и прѣдварителнитѣ, занимающи цѣлия походъ, завоевания, и одоляванието на всичкитѣ по пхтя обитающи племена, и всичкитѣ прѣдварителни мѣрки прѣдъ прѣминуванетоъ прѣзъ Индъ и Хидаспъ. Буйния полководецъ самъ си турва окови и пристѣпва къмъ изпълнение не по рано, освѣнъ тогава, когато замисленната отъ него работа напълно озрѣла и той вижда пълна увѣренность въ успѣха. Тогава вече послѣдвало самото изпълнение, съ извѣрѣдно напряжение на силитѣ и съ личното, непосредственно уча-